

Odvetniška pisarna Zakonjšek d.o.o.

Odvetniki: Mag. Emil Zakonjšek, Jasna Zakonjšek in drugi
1000 Ljubljana, Mala ulica 5, tel.: +386 1 234 03 22 fax.: 234 03 30
emil.zakonjssek@siol.net, jasna.zakonjssek@siol.net, cvetka.smrekar@siol.net

OKROŽNO SODIŠČE V KOPRU

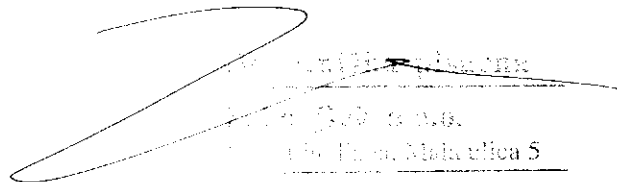
Kazenski oddelek

Ferrarska 9

6000 K O P E R

Opr. št. X K 5961/2013

Kazenski postopek zoper **obd. Braneta Goršeta**, zaradi kaz. dejanj po I. in II. odst. 228 čl. KZ-1, III. in V. odst. 257. čl. KZ-1 in I. II. in III. odst. 245 čl. KZ-1, ki ga zagovarjata odvetnik mag. Mitja Jelenič Novak in odvetnik mag. Emil Zakonjšek, oba iz Ljubljane

Mag. Emil Zakonjšek
Odgovorni sodnik
Odgovorni sodnik
1000 Ljubljana, Mala ulica 5

PRITOŽBA

zoper sklep senata o podaljšanju pripora
z dne 10.5.2013

NA
VIŠJE SODIŠČE V KOPRU

2x

pooblastili v spisu

V skladu z določbami 272., 399. in 400. čl. ZKP, ob uporabi določb 367. čl. ZKP, zagovornik obd. v odprtem roku (zagovornika sta sklep o podaljšanju pripora prejela 14.5.2013) vlaga

P R I T O Ž B O

zoper sklep senata o podaljšanju pripora po vloženi obtožbi z dne 10.5.2013, opr. št. X Ks 5961/2013 (Ks 204/2013) iz

p r i t o ž b e n i h r a z l o g o v:

- bistvenih kršitev določb kazenskega postopka in
- kršitve 1. odst. 20. čl. Ustave RS

ter

p r e d l a g a,

da sodišče druge stopnje pritožbi ugodi in izpodbijani sklep spremeni tako, da predlog tožilstva za podaljšanje pripora po vloženi obtožbi zavrne in **p r i p o r o b d. Branetu Goršetu o d p r a v i.**

O b r a z l o ž i t e v:

Ustavne in zakonske določbe o priporu

Pripor je eden od najhujših posegov v osebno svobodo posameznika, zato že Ustava določa procesna jamstva, ki morajo biti izpolnjena pri tem odvzemu prostosti (20. čl. Ustave RS). Zakon o kazenskem postopku natančno določa postopek in kriterije za odreditev pripora. Pripor ni (ne bi smel biti) kazen, temveč je le eden od ukrepov za zagotovitev uspešne izvedbe kazenskega postopka in za odpravo nevarnosti ponavljanja kaznivih dejanj.

O postopku in pogojih odrejanja in podaljševanja pripora obstaja obsežno ustavnopravna¹ in sodna praksa. V navedenih odločbah Ustavno sodišče ugotavlja, da gre pri priporu za enega najhujših posegov v ustavno zavarovano človekovo osebno svobodo, da je potrebno ustavne in zakonske določbe o priporu razlagati restriktivno, da mora sodišče, ko odreja ali podaljšuje

¹ Odločbe Ustavnega sodišča RS: Up-160/95, Up-74/95, Up-75/95, Up-57/95, U-I-18/93, Up-171/01, Up-260/09

pripor vedno presojsati ali obstaja temeljna predpostavka za pripor in sicer utemeljen sum, da je določena oseba storila kaznivo dejanje, izkazana mora biti visoka stopnja artikulirane, konkretne in specifične verjetnosti, da je obd. storil kaznivo dejanje (odločba US RS, U-I-18/93), utemeljen sum pa mora biti tudi predhoden (odločba US RS, Up-171/01). Sodišče je dolžno vedno, ko odloča o priporu, presojsati, ali ta osnovni pogoj za odreditev pripora sploh obstaja (odločba US RS, Up-75/95).

Po ustaljeni ustavnopravni in sodni praksi morajo biti priporni razlogi, zaradi katerih se odredi ali podaljšuje pripor, konkretni in specifični, kar še posebej velja za ponovitveno nevarnost pri sumu storitve premoženjskih deliktov. Pri premoženjskih deliktih mora biti odreditev pripora zaradi nevarnosti ponavljanja premoženjskih kaznivih dejanj izjema, ki pride v poštev zgolj pri težjih kaznivih dejanjih, kjer gre za poseganje v najpomembnejše ustavno varovane dobrine drugih ljudi (odločba US RS, U-I-18/93).

Splošno je sprejeto tudi stališče, da morajo biti odločbe o odreditvi ali podaljšanju pripora posebej skrbno obrazložene in to na konkreten način, saj neobrazložena sodna odločba pomeni kršitev načela enakosti varstva pravic (22. čl. Ustave RS) ter pravice do pravnega sredstva (25. čl. Ustave RS).

Obramba na navedeno opozarja, ker je prepričana, da sodišča pri odrejanju in podaljševanju pripora med preiskavo ustavnih in zakonskih kriterijev niso upoštevala.

Izpodbijani sklep ni obrazložen

Tudi izpodbijani sklep, s katerim je senat po vloženi obtožnici podaljšal pripor zoper obd. iz razlogov begosumnosti in ponovitvene nevarnosti, je nezakonit in predstavlja nedovoljen in prekomeren poseg v obd. pravico do osebne svobode. Izpodbijani sklep je tudi neobrazložen, kar predstavlja kršitev 22. čl. Ustave RS ter poseg v pravico do pravnega sredstva (25. čl. Ustave RS).

Izpodbijani sklep je po obsegu skromen, saj sodišče razloge za podaljšanje pripora in priporne razloge utemeljuje le na dveh straneh, ostali del sklepa pa predstavlja povzetek predloga tožilstva ter stališč obd. in obrambe. Razlogi, ki jih navaja sodišče, niso vsebinski, temveč pavšalni, abstraktni in splošni. Sodišče svojo odločitev utemeljuje predvsem s svojim prepričanjem, ne pa s konkretnimi dejstvi. Odločitev sodišča je arbitrarna, saj ne temelji na dejstvih in dokazih.

Sklep o podaljšanju pripora ne bi smel biti formalnost, temveč mora biti vedno, ne glede na to ali gre za odrejanje ali samo za podaljševanje, vsebinsko obrazložen. Vsak sklep o priporu je samostojen akt, posebej, če gre za pripor, ki se odreja ali podaljšuje v različnih fazah postopka. Po vložitvi obtožnice mora senat v skladu z določbami 207. in 272. čl. ZKP po

opravljenem kontradiktornem postopku (predlog tožilstva, odgovor obrambe in obd.), ponovno vsebinsko presoditi ali je podan utemeljen sum, da je obd. storil kaznivo dejanje ter nato oceniti ostale okoliščine, ki opredeljujejo neogibno potrebnost odreditve ali podaljšanja pripora tudi v fazi po vložitvi obtožnice. Opozoriti je potrebno, da v tej fazi obtožba, še ni pravnomočna, zato je dolžnost senata preizkusiti tudi obstoj utemeljenega suma storitev kaznivih dejanj, ki se očitajo obd..

Sklep nima razlogov o utemeljenosti suma storitev kaznivih dejanj

Sodišče utemeljenosti suma ni utemeljilo. Zapisa v 3. odst. na 4. strani izpodbijanega sklepa ni mogoče šteti kot vsebinsko utemeljitev obstoja utemeljenega suma. Sodišča ne ugotavlja obstoja utemeljenega suma, temveč se sklicuje na *»dokaze, ki so navedeni že v dosedanjih sklepih o odreditvi in podaljšanju pripora in tudi podrobno navedeni in obrazloženi tudi v obtožbi ...«*. Kot je bilo že poudarjeno, je pripor izjemno hud poseg v osebno svobodo, zato bi moralo sodišče vedno skrbno in natančno ter konkretno ugotoviti ali so podani *»ustavni in zakonski pogoji za trajanje pripora in jih, če so, tudi ustrezno obrazložiti«* (Odločbe US RS, št. Up-75/95). Sodišče z izpodbijanim sklepom ni zadostilo zahtevi po obrazložitvi sodne odločbe, ki izhaja iz 22. čl. Ustave RS (Odločba UR RS U-I-275/10, tč. 11 in ostale tam navedene odločbe US RS), pomanjkljiva obrazložitev pa predstavlja tudi kršitev pravice do pritožbe, saj je ta pravica lahko učinkovita le v primeru, da so odločbe sodišča vsebinsko in konkretno obrazložene (Odločba US RS U-I-18/93).

Tudi zaključki sodišča o obstoju pripornih razlogov begosumnosti in ponovitvene nevarnosti niso konkretni in utemeljeni z dejstvi, temveč temeljijo predvsem na pavšalnem mnenju sodišča.

Ponovitvena nevarnost

Obd. je v kazenskem postopku pred sodiščem v Ljubljani in sodiščem v Kopru zaradi več kaznivih dejanj, vendar postopka še nista zaključena. Zgolj dejstvo, da je obtožen in nepravnomočno obsojen za več istovrstnih kaznivih dejanj, ni mogoče šteti za okoliščino, ki sama po sebi izkazuje nevarnost, da bo na prostosti ponavljal kazniva dejanja. Če bi sprejeli tak kriterij, bi moral biti pripor odrejen zoper vsakega obd., zoper katerega bi tekel kazenski postopek zaradi več kaznivih dejanj zoper gospodarstvo in to ne glede na to, ali bi bile podane posebne okoliščine, ki bi kazale na konkretno nevarnost, da bi obd. na prostosti ponavljal kazniva dejanja. Tako razumevanje ponovitvene nevarnosti pomeni uvedbo obveznega pripora.

Sodišče v izpodbijanem sklepu ugotavlja, da obd. res ni več ustanovitelj gospodarske družbe, niti odvetniške družbe, vendar naj bi kljub temu bila podana konkretna nevarnost, da bi kazniva dejanja ponavljal in sicer kazniva dejanja pranja denarja in poslovne goljufije, kar bi

lahko izvrševal prek drugih oseb »na način kot to izhaja glede dejanja pod obtožbo« (4. odst. na 4. strani izpodbijanega sklepa). Teoretično lahko vsaka odrasla oseba, sama ali preko drugih, izvršuje katerakoli kazniva dejanja, tudi kazniva dejanja pranje denarja in poslovne goljufije. Za odreditev ali podaljšanje pripora pa morajo obstajati neke posebne specifične in konkretne okoliščine, ki opravičujejo tak zaključek. Teh okoliščin v obravnavanem primeru ni. Nesporno je, da obd. zaradi izrečenega suspenza Ministrstva za pravosodje, ne more opravljati funkcijo stečajnega upravitelja in zato objektivno ne more izvrševati takih kaznivih dejanj, kot so pod obtožbo, ker so prav vsa očitana mu dejanja povezana s stečajni, ki jih je vodil. Zato je ne samo neprepričljiv in napačen, temveč nemogoč in v nasprotju z dejstvi zaključek sodišča, da obstaja konkretna nevarnost, da bi obd. lahko na prostosti izvrševal kazniva dejanja.

Povsem nerazumljivo pa je navedba sodišča, da kaznivo dejanje pranje denarja ni omejeno le na opravljanje gospodarske dejavnosti (1. stavek v 5. odst. na 4. strani izpodbijanega sklepa). Kot je bilo že navedeno teoretično vsak, ki posluje z denarjem, lahko stori ali je osumljen kaznivega dejanja pranja denarja, vendar to ne pomeni, da je sum storitve več kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, med katerimi je tudi kaznivo dejanje pranja denarja, sam po sebi razlog za obstoj pripornega razloga ponovitvene nevarnosti.

V 5. odst. izpodbijanega sklepa sodišče dokaj nerazumljivo navaja, da je obdolženčevo kriminalno ravnanje dolgotrajno, saj naj bi trajalo od leta 2004 do 2010, kar naj bi kazalo na *»posebno odločnost osumljenega pri izvrševanju tovrstnih kaznivih dejanj«*, kar pa naj bi, po stališču senata, dokazovalo, da je *»še vedno posredno v okviru zgoraj navedenih gospodarskih subjektov, dejansko še vedno podana konkretna in resna nevarnost, da bi osumljeni s tovrstnimi kaznivimi dejanji v primeru izpustitve na prostost nadaljeval«*.

Katere gospodarske subjekte ima v mislih sodišče, v sklepu ni navedeno in tudi domišljijsko si ni mogoče predstavljati, kako bi lahko obd. na prostosti nadaljeval z izvrševanjem kaznivih dejanj povezanih s stečajem gospodarske družbe, ki je bil že pred leti zaključen.

V nasprotju z zakonom in Ustavo pa je utemeljitev navedena v zadnjem stavku cit. odstavka in sicer, da se obd. očitajo dejanja storjena z namenom pridobitve premoženjske koristi. Pridobitev premoženjske koristi je zakonski znak kaznivega dejanja poslovne goljufije in kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja in uradnih pravic in to dejstvo, ne more biti okoliščina, ki bi kazala na posebno nevarnost, da bo obd. na prostosti nadaljeval s kriminalno dejavnostjo.

Nobene zveze s pripornimi razlogi in nerazumljiva je tudi trditev sodišča, da način izvršitve kaznivih dejanj, kot se očitajo obd. po obtožbi, *»predstavlja konkretno nevarnost za nosilce gospodarskih dejavnosti, ki bi lahko utrpeli tudi eksistencialno ogroženost«* (1. stavek v 6. odst. na 4. strani izpodbijanega sklepa). Kateri *»nosilci gospodarske dejavnosti«* bi bil lahko v nevarnosti in celo *»eksistencialno«* ogroženi, si ni mogoče zamisliti, sodišče pa tega ne pojasni. Ponovno je potrebno poudariti, da nihče od *»nosilcev gospodarske dejavnosti«*, ki so

bili kakorkoli povezani s stečajem, ki ga je vodil obd., ne morejo biti več, niti niso bili v nevarnosti, še najmanj pa ogroženi, saj je stečajni postopek zaključen. Niti z veliko domišljije pa si ni mogoče zamisliti, kako in s kakšno kriminalno dejavnostjo, bi lahko obd. na prostosti ogrožal katerekoli nosilce gospodarskih dejavnosti. Take trditve so vsebinsko prazne in pavšalne ter jih ni mogoče preveriti, zoper njih pa ni mogoče uveljavljati učinkovitega pravnega sredstva.

Vse navedeno velja tudi za zaključek sodišče, da pripora ni mogoče nadomestiti z milejšim ukrepom *»saj je moč tovrstna kazniva dejanja izvrševati tudi s pomočjo različnih komunikacijskih sredstev, od katerih bi imel, v primeru hišnega pripora, osumljenec dostop«*. Kaznivih dejanj, ki se očitajo obd. ni mogoče več izvrševati niti neposredno niti s komunikacijskimi sredstvi in je zato tak zaključek ne samo napačen, temveč neživljenjski in nerealen.

Begosumnost

Tudi priporni razlog begosumnosti ni obrazložen. Navedbe sodišča, da je ta nevarnost *»konkretna in resna«* ni mogoče šteti za vsebinsko opredelitev do okoliščin, ki kažejo na nevarnost, da bi se obd. z begom izognil kazenskemu postopku.

Neresnična je navedba sodišča, *»da ima obd. premoženje v tujini«*. Sodišče ne navede kateri podatki naj bi dokazovali, da ima obd. v tujini premoženje. Obd. v tujini premoženja nima. Nerazumljiva in vsebinsko prazna je tudi navedba: *»Z v tujini registriranimi gospodarskimi družbami pa je glede na osebne povezave tudi možno pridobivati sredstva, nenazadnje pa je iz opisa kaznivega dejanja pod točko 3) izhaja, da ima obd. razvejano mrežo zaupnih poslovnih partnerjev tudi v tujini, kamor je nakazoval denar, kar pomeni, da glede preživljanja ni vezan na ozemlje R. Slovenije in je kljub ostalim okoliščinam – družini in premoženju v R. Sloveniji, begosumen, saj je ...«*. Na take nerazumljive navedbe ni mogoče odgovoriti, saj so povsem domišljajske in niso vezane niti na konkretne okoliščine ravnanj, ki se očitajo obd., niti na njegove osebne razmere.

V nadaljevanju sodišče izhaja iz dejstva, da ima obd. *»premoženje v tujini«*, (kar sodišče ponovno ne obrazloži), da mu grozi zaporna kazen in da je zato mogoče pričakovati, da bo pobegnil. V Sloveniji so v teku številni kazenski postopki zaradi kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, za katera so zagrožene visoke zaporne kazni in pri katerih se lahko pričakuje ali so celo že bile izrečene zaporne kazni, pa to samo po sebi ne more biti okoliščina, ki bi kazala na obstoj pripornega razloga begosumnosti.

Nadomestitev pripora z milejšim ukrepom

Sodišče tudi ne pojasni, zakaj milejši ukrep kot n.pr. hišni pripor te nevarnosti ne odpravlja, temveč to zapiše le kot avtoritarno trditev.

Nadomestitev zapora z varščino sodišče zavrne, ker tak predlog ni bil podan. Razlogi, ki jih navaja sodišče so sami s seboj v nasprotju. Najprej navaja, da takšnega predloga obd. ali obramba sploh niso podali, v zadnjem odstavku pa ugotavlja, da za predlog obrambe za nadomestitev pripora z varščino še niso izpolnjeni pogoji. Obramba je v tem postopku že trikrat formalno predlagala nadomestitev pripora s položitvijo varščine, to pa je predlagal tudi obd.. Prvi predlog za položitev varščine v višini 300.000,00 EUR je bil vložen 17.4.2013, drugi predlog pa je bil vložen dne 29.4.2013 skupaj s pritožbo zoper sklep preiskovalne sodnice o zavrnitvi prvega predloga, predlog za varščino pa sta podala obd. in zagovornik odv. Jelenič tudi v odgovorih na predlog tožilstva za podaljšanje pripora po vloženi obtožnici.

Neresnična je navedba sodišča, da predlogom za varščino ni bila predložena ustrezna dokumentacija, iz katere bi bilo mogoče preveriti obremenjenost nepremičnin. Predlogom za varščino, ki bi bila zavarovana z zastavno pravico na treh nepremičninah, so bili priloženi izpiski iz zemljiške knjige, iz katerih je jasno razvidno, da na njih ni vpisana nobena pravica ali pravno dejanje, ki omejuje lastninsko pravico na nepremičnini. Opozoriti pa je tudi potrebno, da so podatki o stanju nepremičnin javno dostopni. Senat bi zato moral odločati tudi o predlogu nadomestitve pripora za varščino, saj je zato imel vse formalne razloge in podatke potrebne za odločitev.

Glede na specifičnost pripora, kot izjemnega ukrepa, mora sodišče ves čas paziti, ali ga je mogoče nadomestiti z milejšim ukrepom in ne sme takega predloga zavrniti z netočnimi in pavšalnimi navedbami.

Pravni pouk

Da sodišče ni vsebinsko presojalo in ocenjevalo obstoja pripornih razlogov, temveč je, kljub temu, da gre za hud poseg v osebnostne pravice, odločilo z neobrazloženim pavšalnim sklepom, kaže tudi dejstvo, da je sodišče zapisalo napačen pravni pouk. Od uveljavitve Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kazenskem postopku (ZKP-I, Uradni list RS, št. 68/2008 z dne 8.7.2008) je za pritožbe zoper sklep določen osemdnevni pritožbeni rok (400. čl. ZKP), razen če ni v zakonu drugače določeno. ZKP tridnevnega pritožbenega roka ne pozna več.

P r e d l o g

V obravnavani kazenski zadevi priporna razloga begosumnosti in ponovitvene nevarnosti ne obstajata, sodišče pa je z izpodbijanim sklepom kršila pravice obd. in obrambe tudi s tem, da svoje odločitve o podaljšanju pripora ni obrazložilo. Odločitev sodišča je nezakonita in protiustavna.

Ker priporni razlogi na strani obd. ne obstajajo, obramba predlaga, da sodišče druge stopnje pritožbi ugodi in izpodbijani sklep spremeni tako, da zahtevo tožilstva za odreditev pripora zavrne in pripor zoper obdolženca odpravi.

V Ljubljani, 16.5.2013

ZAGOVORNIK:

ODVETNIK
mag. Emil Zakonjšek
SPECIALIST
KAZENSKEGA PRAVA